

Ю, Я

ЮРГЕВИЧ Владислав Норбертович

Історик, археолог

В. Н. Юргевич народився у Вільно 26 листопада 1818 р. Батько був секретарем Ради імператорського Віленського університету. В 14 років В. Н. Юргевич був зарахований на історико-філологічне відділення Головного педагогічного інституту. Після його закінчення з золотою медаллю в 1841 р. був відправлений на вдосконалення в Лейпцігський університет. Цікавим є той факт, що ведучий професор цього університету Г. Герман був проти археології як нового напрямлення в історичній науці.

Після повернення з Німеччини у 1845 р. В. Н. Юргевич став викладачем Харківського університету, захистив магістерську дисертацію і у 1847 р. був затверджений на посаду ад'юнкт-професора Харківського університету. На цій посаді він написав тільки одну працю спеціального

призначення “О пожарах и предохранительных против них мерах в Древнем мире”.

В 1858 р. він переїхав до Одеси, де був призначений професором в Рішельєвський ліцей. В цьому ж році його було обрано членом Одеського товариства історії та старожитностей. В цей час В. Н. Юргевич вперше зустрівся з новим для нього матеріалом — археологічними знахідками. Дуже великий вплив, з точки зору нових наукових планів, на нього мали П. К. Брун та М. Н. Мурзакевич. У 1861 р. В. Н. Юргевич за дорученням президента товариства графа О. Г. Строганова подорожував до Криму, де збирав генуезькі монети та написи. В цьому ж році він опублікував зібраний в Криму матеріал, а також Статут генуезьких колоній на Чорному морі 1449 р. Ці перші праці зробили В. Н. Юргевича відомим за кордоном.

У 1865 р. на базі Рішельєвського ліцею був створений Новоросійський університет, і оскільки В. Н. Юргевич не був доктором, він не міг претендувати на посаду професора. Але вже в кінці 1866 р. він представив дисертацію на ступінь доктора в історико-філологічний факультет. У 1867 р. дисертація була захищена ним на латинській мові. В цей же час В. Н. Юргевич опублікував роботи з історії угорців, а також вивчав амфорні клейма. Він перший припустив, що не тільки Ольвія могла ставити клейма на території Північного Причорномор'я. Він висловив думку, що ввігнуті клейма можуть бути продукцією Херсонеса Таврійського. Після знахідки у 1881 р. Тірського напису він зробив дослідження з літочислення Тіри.

Після смерті у 1883 р. М. Н. Мурзакевича В. Н. Юргевича обрали віце-президентом Одеського товариства історії та старожитностей. В цей час товариство переживало скрутні часи. Стараннями В. Н. Юргевича та його однодумців був перероблений статут товариства, збільшено надходження коштів від уряду на його утримання та наукову діяльність.

Помер Владислав Норбертович Юргевич 23 листопада 1898 р. Будучи тяжкохворим, він до кінця своїх днів брав активну участь в науковому житті суспільства.

Пр.:

Черновой проект Завещания, найденного в бумагах бывшего вице-президента Общества Н. Н. Мурзакевича // Там же. — 1889. — Т. 15. — С. 844—845; Монеты г. Тиры, хранящиеся в музее императорского Одесского общества истории и древности // Там же. — С. 1—12; Амфорные ручки, собранные в окрестностях Херсонеса по побережью бухты Песочной, Круглой, Камышевой и Стрелецкой в 1886 — 1887 годах // Там же. — С. 47—60; Тирская надпись, найденная, по словам продавца, в 1893 г. в Аккермане // Там же. — 1894. — Т. 16. — С. 33—36; Письмо настоящей церкви в Alba-lulia Доминика, протонотария папского с донесением в 1475 г., что Каффа взята турками и воеводы Стефан Магдавский и Божорад Вагахский принесли присягу на верность королю Венгерскому // Там же. — Т. 7. — С. 1—9; Новоприобретенная ольвийская надпись // Там же. — 1894. — Т. 17. — С. 32—32; О поездке графа Зичи на Кавказ и в Азию // ЗООИД. — 1898. — Т. 21. — С. 64—66; О надписях на 21 ручке амфор и кирпичих, приобретенных хранителем Одесского музея общества от Керченского продавца древностей // Там же. — С. 26 - 32; Надписи на ручках, найденных в Керчи и вновь приобретенных Одесским музеем общества // Там же. — С. 62—64; К истории Одесской Архангело-Михайловской монастырской церкви // Там же. — С. 8—28; Об археологии в царствовании императрицы Екатерины II // Там же. — С. 23—29; Надписи на ручках и обломках и амфор и черепиц, найденных в Феодосии в 1894 // Там же. — Т. 18. — С. 87—174.

Лит.:

Маркевич. 25-летие ИНУ. — С. 287 — 292; Яковлев В. Я. 50-летие ученой деятельности В. Н. Юргевича, вице-президента Одесского общества истории и древности 1841 — 1891. — Одесса, 1892. — 24 с.; Памяти вице-президента имп. Одесского общества истории и древностей // ЗООИД. — 1900. — Т. 22; Кочубинский А. А. У гроба В. Н. Юргевича // Кочубинский А. А. Памяти сослуживцев, 1876 — 1901. — Одесса, 1901; ЭСБЕ. — Т. 81. — С. 409 — 410; В. Р. Некролог // ЖМНП. — 1899. — № 2. — С. 81 — 83; Юргевич В. Н. // Ист. вестн. — 1899. — № 1. — С. 367 — 369; Hausmann. — S. 526 — 527; Новорос. ун-т в воспоминаниях. — С. 198 — 199; Професори Одес. (Новорос.) ун-ту. — Одеса, 2000. — Т. 4.

А. И. Мартиненко, С. Б. Охотников

